

УДК 332.14+327.33]:353:061.1ЄС:342.25(477)

С. М. Король
кандидат політичних наук,
старший викладач кафедри психології,
політології та соціокультурних технологій
Сумського державного університету

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ

Постановка проблеми. Регіональна політика активно досліджується науковцями, і її складність та багатогранність визначають декілька сфер досліджень. Теоретичні засади регіональної політики можна згрупувати в «економічний» і «політичний» напрями. Питання дослідження регіональної політики привертало завжди увагу науковців, особливо останніми роками, коли актуальним стало міжрегіональне і транскордонне співробітництво та проведення з 2015 року адміністративно-територіальної реформи, що полягає в наданні більших повноважень органам місцевого самоврядування і зміні адміністративно-територіального поділу. Регіональна політика дедалі відіграє все більшу роль у розвитку регіонів зокрема та держави взагалі. Так, відбувається посилення інтересу до поглибленого вивчення та аналізу регіональної проблематики в усіх її напрямках розвитку.

Аналіз останніх досліджень. Питання регіональної політики вивчають такі вчені, як: З. Варналій, В. Куйбіда, А. Ткачук, Т. Забуковець-Ковачич, В. Геєць, А. Гальчинський, М. Дацишин, В. Керецман, М. Козоріз, А. Ткачук, І. Студенніков, В. Семиноженко, С. Дорогунцов, Є. Кіш, Н. Мікула, М. Скорик, С. Харічкова, Н. Андерсон, С. Король, В. Куйбіда, А. Єпіфанов, О. Мілашовська, М. Голубець, А. Береза.

Мета даної статті полягає в дослідженні джерельної бази регіональної політики в контексті євроінтеграційних процесів у вітчизняній та зарубіжній політичній думці. Для вирішення поставленої мети ставимо такі завдання: проаналізувати праці науковців, що займаються проблематикою регіональної євроінтеграційної політики; спробувати систематизувати напрямки дослідження як вітчизняних, так і закордонних вчених.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають М. Кноглер, О. Секареєв, С. Романюк, З. Варналій, термін «регіональна політика» з'явився дещо пізніше. Спочатку регіональна політика розглядалася як економічна регіональна політика, тому деякі вчені, говорячи про регіональну економічну політику, мають на увазі регіональну політику. Можна говорити про переважно економічний та політичний підходи в дослідженні, але найчастіше їх важко відокремити один від одного.

Серед визначних радянських учених-регіоналістів необхідно виділити прізвища В. Барановського [5] та М. Колосовського [21]. Першого вважають основоположником економічної географії СРСР, а М. Колосовський, у свою чергу, всередині 40-х років ХХ ст. розробив основи теорії територіально-виробничих комплексів. Зокрема, ним була запропонована концепція енерговиробничих циклів – закономірних ланцюгів виробництв, що характеризуються взаємозв'язаністю виробничих процесів і спільністю енерге-

тичної і сировинної баз. Також проблеми економіки й управління регіоном вивчали Е. Алаєв [1], П. Алампієв [2], А. Пробст [40], М. Некрасов [36].

В Україні проблематику регіонального розвитку досліджують фахівці львівської, київської, одеської шкіл регіоналістики. Наукові розвідки українських учених стосовно процесу становлення і розвитку регіональної політики та долучення регіонів до євроінтеграції можна систематизувати за такими проблемами:

1. Нормативно-правове забезпечення регіональної політики вивчають В. Куйбіда, Р. Ткачук, А. Ткачук. У праці «Регіональна політика: правове регулювання. Світовий та український досвід» [26] викладено деякі проблеми нормативного регулювання формування та здійснення регіональної політики в Україні в контексті досвіду низки європейських держав – нових членів Європейського Союзу. Важливою складовою роботи є викладення в українському перекладі окремих нормативно-правових актів деяких європейських держав, а також США та Канади. Автори збірника «Регіональна політика України: інституційно-правове забезпечення» [9] З. Варналій, В. Жук, А. Павлюк, О. Шевченко акцентують увагу на нормативно-правових актах, які регламентують правові відносини у сфері регіонального розвитку України, а саме: закони ВРУ, постанови КМУ, розпорядження Президента України. Крім того, збірник містить інші офіційні матеріали з актуальних питань регіональної політики України. Професор А. Гальчинський та академік НАН України В. Геєць у документі «Стратегія економічного і соціального розвитку України на 2004-2015 роки «Шляхом європейської інтеграції» [44], підготовленому у відповідності до Розпорядження Президента України Л. Кучми, зазначають, що стратегічна мета реформування владних інститутів в Україні полягає в посиленні дієздатності держави, забезпеченні узгодженої та відповідальної діяльності законодавчої та виконавчої гілок влади, демократизації всіх сфер суспільного життя, утвердженні громадянського суспільства, створенні необхідних умов для поступової інтеграції України в Європейське Співтовариство.

2. Результати аналізу інституційного забезпечення вироблення та впровадження державної регіональної політики та практики взаємодії органів влади в Україні викладені в монографії М. Дацишина та В. Керецмана «Інституційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні» [18]. Автори детально аналізують теоретичні засади регіональної політики та регіонального розвитку, роль і повноваження центральних та місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування, недержавних інституцій щодо формулювання та реалізації дер-

жавної регіональної політики, досвід запровадження в Україні таких інструментів регіонального економічного розвитку, як спеціальні економічні зони, території пріоритетного розвитку, а також надання рекомендацій щодо вдосконалення інституційного забезпечення регіональної політики в Україні.

Науковці дослідили, що оцінка ефективності інституційного механізму регіональної політики залежить від того, чи забезпечує цей механізм реальний регіональний розвиток. Тому розвиток регіону не повинен і не може вичерпуватися суто механічним зростанням окремих елементів. Це необхідно усвідомлювати, оцінюючи інституційний механізм, адже кожне відомство може забезпечити певне зростання окремих показників у межах своєї компетенції, але при цьому територія не розвиватиметься, оскільки інші показники (зокрема, соціальні й екологічні) зменшуватимуться.

Найбільша кількість владних повноважень на регіональному рівні належить до суміжної компетенції місцевих державних адміністрацій й органів місцевого самоврядування, що суперечить європейським тенденціям регіонального управління та розвитку. На практиці це призводить до невинного втручання органів державної виконавчої влади у сферу місцевого самоврядування, дублювання при вирішенні конкретних питань розвитку територіальних громад і регіонів.

3. Питаннями розвитку регіональної політики в Україні займаються такі науковці, як О. Амоша [32], З. Варналій [9], В. Геець [11], А. Гальчинський [45], М. Долішній [13], М. Козоріз [49], С. Романюк [41], І. Студенніков [46], А. Ткачук [48], Толкованов, В. Куйбіда [29]. У своїх дослідженнях науковці наголошують, що впродовж досить тривалого часу державна регіональна політика розглядалася в Україні дуже вузько, лише в контексті питань регіонального економічного розвитку. Разом із тим збільшення диференціації розвитку регіонів (у різних розрізах – соціальному, економічному, культурному та ін.) гальмує розвиток нашої держави та створює загрозу національній безпеці. Ось чому розглядається питання реалізації державної регіональної політики в широкому розумінні цього поняття, а не зводиться лише до питань регіонального економічного розвитку.

У рамках зазначеної проблеми можна виділити такі напрямки, як: а) проблематика сталого регіонального розвитку; б) прикладні аспекти регіонального розвитку; в) соціальні аспекти; г) просторовий вимір регіональної політики; д) економіко-географічні особливості розвитку регіону та розміщення продуктивних сил. Ці питання були досліджені В. Семиноженком [42], Б. Данилишиним [43], С. Дорогунцовим [14], Є. Хлобистовим [51]; П. Беленьковим [7], В. Кравцівим, Ф. Заставним [16], Е. Кіш [22].

4. Євроінтеграційну складову вивчають Н. Мікула [33], М. Скорик, С. Харічкова, Н. Андерсон [44], Є. Кіш [23], С. Король [25].

Зокрема, у своїх дослідженнях Н. Мікула з'ясувала, що євро регіони, участь в яких беруть області України, мають такі загальні особливості:

– всі вони сприяють розвитку транскордонної співпраці між обласними органами влади (державною адміністрацією або радами);

– крім євро регіону «Буг», усі євро регіони створені центральними органами влади за відповідної ініціативи знизу;

– організаційні структури всіх євро регіонів подібні, сформовані за однією схемою;

– незважаючи на те, що інформація про євро регіони України вже є на веб-сторінках окремих підрозділів обласних адміністрацій, повністю самостійних сайтів ще немає.

5. Особливості регіонального розвитку в транскордонному контексті досліджувалися Н. Мікулою [33], В. Куйбідою [28], А. Ткачуком [26], Г. Ковальським [20], В. Негодою В. Толковановим [29], П. Беленським [6].

Науковці роблять особливий наголос на аналізі просторового планування територій, діяльності євро регіонів та розвитку транскордонних кластерів у збірниках «Трансдордонне співробітництво та розвиток трансдордонних кластерів», «Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи», де наведені нормативно-правові акти, аналітичні документи з питань впровадження політики в галузі регіонального розвитку на основі діяльності Європейської конференції міністрів, відповідальних за регіональне планування (СЕМАТ) Ради Європи, документи Ради Європи, Європейського Союзу, законодавчі акти з питань трансдордонного співробітництва та діяльності євро регіонів.

На регіональному рівні цій проблематиці присвячені такі дослідження: С. Казаков [19] «Проблеми и перспективы создания web-атласа евро региона «Ярославна», О. Замора [17] «Теоретичні основи нагромадження потенціалу трансдордонного співробітництва прикордонного регіону», А. Єпіфанов [15] «Управління регіоном», О. Мілашовська [34] «Регіональна політика соціально-економічного розвитку прикордонних територій (на матеріалах Карпатського регіону)», Н. Мікула [33] «Євро регіони: досвід та перспективи», Ф. Гомор [10] «Карпатський регіон: проблеми і перспективи сталого розвитку», М. Голубець [12] «Проблеми реалізації сталого розвитку в гірському регіоні. Концептуальні засади сталого розвитку гірського регіону».

Регіональна політика завжди була предметом дисертаційних досліджень. Її досліджували О. Кукарцев «Регіональна політика України: відносини «центр-регіони» як фактор забезпечення територіальної цілісності держави» [26], І. Новікова «Формування та реалізація регіональної політики сталого розвитку» [37], Ю. Корецький «Формування та реалізація інноваційної політики в регіоні» [24]. Зокрема, інтеграцію досліджували А. Береза «Регіональна політика як чинник суспільної стабільності: європейський досвід і Україна» [8], В. Панова «Регіональна політика держав Європейського Союзу в контексті забезпечення децентралізації в сучасній Україні» [38], О. Мрінська «Регіональна політика в країнах Європейського Союзу і можливості використання її досвіду в Україні» [35], Трансдордонне співробітництво вивчав О. Кушніренко – «Розвиток трансдордонного співробітництва» [30].

Серед сучасних білоруських та російських учених, які розвивають теорію регіональної політики, необхідно виділити В. Лексина, А. Швецова [31], Р. Туров-

ського [46], В. Бабурина [4], Ю. Гладкого, А. Чистобаєва [52], В. Фатєєва [50].

Серед західноєвропейських дослідників необхідно виділити К. Латавські [55], Е. Колізука [53], М. Портера [39], Б. Кохлер-Кох [54], Радаеллі [56], К. Латавські [230].

З аналізу дослідження бачимо, що регіональна політика є предметом вивчення і аналізу наук про регіони, таких як регіонознавство, регіонологія, галузеві субдисципліни, нарешті, політична регіоналістика, а також економіка, політологія, соціологія, історія та інші науки.

Представники кожної із зазначених вище дисциплін досліджують та аналізують регіональну політику, використовуючи притаманні лише даній конкретній дисципліні специфічні методи і прийоми. До того ж, такі дослідження обмежують і предметне поле. Наприклад, економісти зосереджують увагу на економіці, залишаючи, що цілком зрозуміло, поза увагою соціальні процеси і чинники, в той час як регіональна політика є сферою, де переплітаються декілька наук – політологія, економіка, право, соціологія, історія та інші. Тому її аналіз потребує застосування системного метода дослідження.

Висновки. Таким чином, можна запропонувати таку класифікацію джерельної бази регіональної євроінтеграційної політики: а) нормативно-правове забезпечення; б) Інституційне забезпечення; в) євроінтеграційна складова розвитку; г) розвиток регіональної політики у транскордонному контексті; г) економічні аспекти розвитку.

Перспективою подальших досліджень планується вивчення питання розвитку транскордонного співробітництва на Західному кордоні України в працях закордонних вчених.

Література

1. Алаев Э.Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э.Б. Алаев. – М. : Мысль, 1983. – 350 с.
2. Алампов П.М. Экономическое районирование СССР / П.М. Алампов. – М. : Госпланиздат, 1959. – 263 с.
3. Бабурин В.Л. Неизвестные и малоизвестные страницы отечественного районирования / В.Л. Бабурин. – М. : ЛЕНАНД, 2006. – 400 с.
4. Бабурин В.Л. Географические основы управления / В.Л. Бабурин, Ю.Л. Мазуров / Московский гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. Институт гос. управления и социальных исследований. – М. : Дело, 2000. – 288 с.
5. Барановский В.Г. Политическая интеграция в Западной Европе / В.Г. Барановский. – М. : Наука, 1983. – 159 с.
6. Беленський П.Ю. Форми та напрямки транскордонного економічного співробітництва / П.Ю. Беленський // Регіональна економіка. – 2005. – № 3. – С. 276.
7. Беленький П.Ю. Инфраструктура финансового рынка в системе социально-экономического развития региона / П.Ю. Беленький, В.І. Шевченко-Марсель, О.О. Другов; відп. ред. д-р.екоп. наук., проф. П.Ю. Беленький. – Львів, 2004. – 121 с.
8. Береза А.В. Регіональна політика як чинник суспільної стабільності: європейський досвід і Україна : автореф. дис. канд. політ. наук : 23.00.02 / А.В. Береза ; Київ. інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Київ, 2007. – 21 с.

за ; Київ. інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Київ, 2007. – 21 с.

9. Варналій З.С. Регіональна політика України: інституційно-правове забезпечення [Зб. офіц. док.] / за ред. З.С. Варналія; упоряд. : З. Варналій, Є. Жемєренко, В. Жук, А. Павлюк, О. Шевченко. – К. : НІСД, 2004. – 521 с.

10. Гамор Ф.Д. Карпатський регіон: проблеми і перспективи сталого розвитку / Ф.Д. Гамор, І.І. Волощук // Регіональна економіка. – 1998. – № 4(10). – С. 193–198.

11. Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку / В.М. Геєць. – К. : Експрес, 2009. – 864 с.

12. Голубець М.А. Проблеми реалізації сталого розвитку в гірському регіоні. Концептуальні засади сталого розвитку гірського регіону / М.А. Голубець. – Львів : Вид-во «Поллі», 2007. – 269 с.

13. Долішній М.І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети / М.І. Долішній. – К. : Наукова думка, 2006. – 511 с.

14. Дорогунцов С.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка / С.І. Дорогунцов, Т.А. Заєць, Ю.І. Пітюренко. – К. : КНЕУ, 2005. – 988 с.

15. Єпіфанов А. О. Управління регіоном / А. О. Єпіфанов. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – 361 с.

16. Заставний Ф.Д. Географія України / Ф.Д. Заставний. – Львів : Світ, 1994. – 472 с.

17. Замора О.М. Теоретичні основи нагромадження потенціалу транскордонного співробітництва прикордонного регіону / О.М. Замора // Економіка і регіон. – 2009. – № 3(22). – С. 33–37.

18. Дацишин М. Інституційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні / М. Дацишин, В. Керецман – К. : К.І.С., 2007. – 102 с.

19. Казаков С.Г. Проблемы и перспективы создания web-атласа евроврегиона «Ярославна» / С.Г. Казаков // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – № 4. – С. 147–151.

20. Ковальський Г.Є. Українсько-російське транскордонне співробітництво: проблеми та перспективи / Г.Є. Ковальський // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 3(12). – С. 191–196.

21. Колосовский Н.Н. Теория экономического районирования / Н.Н. Колосовский. – М. : Мысль, 1969. – 334 с.

22. Кіш Є. Регіональний вимір зовнішньої політики України / Є. Кіш // Українознавство. – 2008. – № 1. – С. 105–109.

23. Кіш Є.Б. Центральна Європа в сучасній системі єврорегіональної інтеграції / Є.Б. Кіш. – Ужгород : Ліра, 2008. – 440 с.

24. Корецький Ю.М. Формування та реалізація інноваційної політики в регіоні (на прикладі Волинської області) : автореф. дис. канд. екоп. наук : 08.10.01 / Ю.М. Корецький. – Львів, 2003. – 20 с.

25. Король С.Н. Анализ развития евроврегиона «Ярославна» в контексте региональной политики / С.Н. Король // Альманах современной науки и образования. – 2013. – № 5(72). – С. 112–115.

26. Куйбіда В. Регіональна політика: правове регулювання. Світовий та український досвід / В. Куйбіда, А. Ткачук, Т. Забуковець-Ковачич ; за заг. ред. Р. Ткачука. – К. : Леста, 2010. – 224 с.

27. Куйбіда В.С. Транскордонне співробітництво та розвиток транскордонних кластерів / В.С. Куйбіда,

- А.Ф. Ткачук, В.В. Толкованов. – К. : Крамар, 2009. – 242 с.
28. Куйбіда В.С. Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах / В.С. Куйбіда, В.В. Толкованов. – К. : Крамар, 2010. – 258 с.
29. Куйбіда В.С. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи / В.С. Куйбіда, В.А. Негода, В.В. Толкованов. – К. : Крамар, 2009. – 170 с.
30. Кушніренко О.М. Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з держ. упр. : 25.00.02 / О.М. Кушніренко. – К., 2007. – 20 с.
31. Лепа Р.М. Майбутнє України: стратегія поступу / Р.М. Лепа, О.І. Амоша, М.Г. Чумаченко. – Д. : ТОВ «Юго Восток Лтд», 2008. – 304 с.
32. Лексин В.Н. Государство и регионы. Теория и практика государственного регулирования территориального развития / В.Н. Лексин, А.Н. Швецов. – М. : Эдиториал, 2003. – 368 с.
33. Мікула Н. Євро регіони: досвід та перспективи / Н. Мікула. – Львів : ІРД НАН України, 2003. – 222 с.
34. Мілашовська О.І. Регіональна політика соціально-економічного розвитку прикордонних територій (на матеріалах Карпатського регіону) / О.І. Мілашовська. – Львів : ІРД, 2008, – 510 с.
35. Мрінська О.В. Регіональна політика в країнах Європейського Союзу і можливості використання її досвіду в Україні (суспільно-географічне дослідження) : автореф. дис. канд. геогр. наук : 11.00.02. / О.В. Мрінська. – К., 2005. – 20 с.
36. Некрасов Н.Н. Региональная экономика / Н.Н. Некрасов. – М. : Экономика, 1975. – 348 с.
37. Новікова І.В. Формування та реалізація державної політики регіонального розвитку: автореф. дис. канд. наук з держ. управління : 25.00.02 / І.В. Новікова. – Донецьк, 2008. – 19 с.
38. Панов А. Регіональне співробітництво як важливий чинник національної безпеки та євроінтеграції України / А. Панов // Управління сучасним містом. – 2003. – № 101-2(12). – С. 70–75.
39. Портер М.Э. Конкуренция / М.Э. Портер. – М. : Вильямс, 2003. – 495 с.
40. Пробст А.Е. Проблемы размещения социалистической промышленности / А.Е. Пробст. – М. : Экономика, 1982. – 215 с.
41. Романюк С.А. Політика регіонального розвитку в Україні: сучасний стан і нові можливості: регіональні дослідження / С.А. Романюк. – К. : УАДУ, 2001. – 112 с.
42. Семиноженко В.П. Інноваційні перспективи України / В.П. Семиноженко, В.М. Геєць. – Харків : Константа, 2006. – 272 с.
43. Семиноженко В.П. Новий регіоналізм / В.П. Семиноженко, Б.М. Данилишин. – К. : Наукова думка, 2005. – 153 с.
44. Скорик М.Л. Євро регіони на кордонах України / М.Л. Скорик, С.К. Харічкова, Н.В. Андерсон. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2010. – 209 с.
45. Стратегія економічного та соціального розвитку України на 2004–2015 рр. «Шляхом європейської інтеграції» / за ред. А.С. Гальчинського та В.М. Геєця. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
46. Студенніков І.В. Феномен євро регіонів в контексті методології історико-регіональних досліджень / І.В. Студенніков // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. – Київ, 2003. – Вип. 22-23. – С. 187–201.
47. Туровський Р.Ф. Политическая регионалистика / Р.Ф. Туровский. – М. : Изд-во ГУ-ВШЭ, 2006.
48. Ткачук А.Ф. Регіональна політика: правове регулювання. Світовий та український досвід [наук. вид.] / Ін-т громадян. сусп-ва ; за заг ред. А.Ф. Ткачука. – Вид. 2-ге, доп. – К. : Легал. статус, 2011. – 260 с.
49. Управління інноваційними процесами в регіонах / за ред. М.А. Козоріз ; НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Львів : ЛВІ НБУ, 2006. – 263 с.
50. Фатеев В.С. Перспективные направления совершенствования региональной политики и местного самоуправления в Республике Беларусь / В.С. Фатеев // Проблемы прогнозирования и государственного регулирования социально-экономического развития: материалы IX Междунар. науч. конф.: в 4 т. – Мн. : НИЭИ Мин-ва экономики Респ. Беларусь, 2008. – Т. 1. – С. 66–78.
51. Хлобистов Є.В. Україна: соціально-економічні передумови формування політики техногенної безпеки у трансформаційному суспільстві / Є.В. Хлобистов // Економіка України: проблеми, перспективи ринкових відносин. – 2000. – № 6. – С. 13–20.
52. Чистобаев А.И. Регионоведение / А.И. Чистобаев, Ю.Н. Гладкий. – Гардарики, 2000.
53. Kalizuk E. Trade policy and regulation: lessons from Poland's accession to the European Union / / International Journal of Public Policy. – 2009. – Vol. 4. – № 1-2. – P. 135–158.
54. Kohler-Koch Beate. The evolution and transformation of European governance / Beate Kohler-Koch // The Transformation of Governance in the European Union ; eds. Beate Kohler-Koch, Rainer Eising. – London : Routledge, 1999. – P. 15(P. 14-36).
55. Lastawski K. Historia integracji europejskiej. – Torun : Wydawnictwo Adam Marszalek, 2006.
56. Radaelli Claudio M. The Europeanization of Public Policy / Claudio M. Radaelli // The Politics of Europeanization; ed. K. Featherstone, C. Radaelli. – Oxford : Oxford University Press, 2003. – P. 30.

Анотація

Король С. М. Аналіз джерельної бази дослідження регіональної політики в контексті євроінтеграційних процесів у вітчизняній та зарубіжній політичній науці. – Стаття.

Досліджено джерельну базу регіональної політики в контексті євроінтеграційних процесів у вітчизняній та зарубіжній політичній думці. Проаналізовано та систематизовано наукові здобутки вчених як вітчизняних, так і закордонних. Визначено, що джерельна база регіональної політики добре досліджена як економістами, так і політологами, про що свідчать дисертації, наукові статті, монографії, збірники нормативно-правових документів. Регіональна політика є предметом вивчення й аналізу наук про регіони, таких як регіонознавство, регіонологія, галузеві субдисципліни, нарешті, політична регіоналістика, а також економіка, політологія, соціологія, історія. Представники кожної із зазначених вище дисциплін досліджують регіональну політику, використовуючи притаманні лише даній конкретній дисципліні специфічні методи і прийоми.

Ключові слова: регіональна політика, євроінтеграція, транскордонне співробітництво, інституційне забезпечення, нормативно-правове забезпечення, регіон.

Аннотация

Король С. Н. Анализ источниковой базы исследования региональной политики в контексте евроинтеграционных процессов в отечественной и зарубежной политической науке. – Статья.

Исследована ключевая база региональной политики в контексте евроинтеграционных процессов в отечественной и зарубежной политической мысли. Проанализированы и систематизированы научные достижения ученых как отечественных, так и зарубежных. Определено, что ключевая база региональной политики хорошо исследована как экономистами, так и политологами, о чем свидетельствуют диссертации, научные статьи, монографии, сборники нормативно-правовых документов. Региональная политика является предметом изучения и анализа наук о регионах, таких как регионоведение, регионология, отраслевые субдисциплины, наконец, политическая регионалистика, а также экономика, политология, социология, история. Представители каждой из указанных выше дисциплин исследуют региональную политику, используя присущие только данной конкретной дисциплине специфические методы и приемы.

Ключевые слова: региональная политика, евроинтеграция, трансграничное сотрудничество, институциональное обеспечение, нормативно-правовое обеспечение, регион.

Summary

Korol S. M. Analysis of sources of regional research policy in the context of European integration processes in the domestic and foreign political science. – Article.

Investigated the source base of regional policy in the context of European integration processes in the domestic and foreign political thought. Analyzed and systematized scientific achievements of scientists both domestic and foreign. Determined that the source base of regional policy as well studied by economists and political scientists, as evidenced by the thesis, research papers, monographs, collections of legal documents. Regional policy is the subject of study and analysis of Sciences regions – in regional, rehionolohiya, industry subdystsypliny finally, political regionalism and economics, political science, sociology, history. Representatives of each of the above courses researching regional policy unique to this particular discipline specific methods and techniques.

Key words: regional policy, european integration, cross-border cooperation, institutional support, regulatory support, region.